

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyitlér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A bolgár liga.

Debreczen, szept. 12.

A bolgár-macedon liga orgyilkosokat küldött Romániába s most, hogy a román éberség világosságot derített az ügyre, nem vállalja el a felelősséget s mindent letagad. Sőt tovább megy: Száráfov, a komité vezére a gyilkosságot politikai hőstettnek, a ligát a macedon függetlenség kivívására alakult bizottmányoknak minősíti, melynek nincsen semmiféle hivatalos összeköttetése a bolgár kormányval. A bolgár komité vezérének nyilatkozata nagyon jellemző Bulgária helyzetére. A bolgár kormány, mintha mitsem tudna arról az ádáz munkáról, mely országát a fejtelenség és zürzavar színterévé tette, nem mer a liga üzelmeibe beavatkozni s tehetetlenül nézi, mint lesz Bulgária lassanként martaléka a forradalmi agitátorok dühének és ármányának. Senki sem fogja elhinni Száráfovnek, hogy a bolgár kormány a dologban semmi része nincsen, valamint azt sem fogja Európában senki valószínűnek tartani, hogy a forradalmi bizottság Macedónia függetlensége érdeké-

ben, nem pedig Macedóniának Bulgáriához annektálásáért bontotta meg a balkáni népek nyugalalmát. Az alkalom, meg kell vallanunk, megvan hozzá, mert a nagyhatalmak eléggé el vannak foglalva s nem érnek reá a kínai bonyodalom mellett kiesinyes dolgokkal törődni.

Azt hisszük azonban, hogy a nagy keleti kérdés nem fogja Európát akadályozni abban, hogy a kisebb keleti kérdést teljesen figyelmen kívül hagyja s Bulgária nemsokára meg fogja kapni a választ arra a kihívó nyilatkozatra, mely a gyilkosságot politikai hőstettnek, a gyilkosokat martyroknak, a néptudat heroszainak nevezi. A bolgár nagyási hóbortnak és henczegésnek nem sokára véget fog vetni a nagyhatalmak vétője, mihelyt a kínai kérdés felett sikerül meg egyezésre jutni.

Bulgária az utóbbi időben az erkölcsi és politikai felbomlás oly prozessusat mutatja, mely komoly aggodalmat okoz az európai béke barátainak s épen ez aggodalom indokolja, hogy a bolgár fészkelődéseknek a diplomácia mielőbb véget vessen, megvizsgálván a baj

valódi eredetét, mely valószínűleg nem a Macedonia függetlensége iránt érzett erős vágyban, hanem egyéb okokban található fel. A bolgár kormány ugyanis nem képes országában rendet csinálni s a nyomor és az ennek folytán kitört általános elégedetlenség gyakori lázadásokban nyilvánul, melyektől a nép figyelmét elvonni s ambícióját egy kedvező eszmének megvalósításával foglalkoztatni s kielégíteni kívánja a rossz kormányok régi taktikája szerint.

Ez a taktika a harmadik Napoleon-féle politika rendszeréből való, mely rendszerint megbünteti azt, a ki gyakorolja, mert ez a politika az önámítás és a hazugság politikája, melynek vége romlás és gyász azon országra, hol a kormány uralmát másként, mint külső háboru útján, fentartani képtelen.

Bulgáriában ilyen képtelen s előrelátás hiányában szenvedő kormány intézkedik, jobban mondva, ilyen gyenge, erőtlen kormány az, mely a Romániával való konfliktus előidézésében találja az utvesztőből kimenekülés egyedüli módját. Valószínű, hogy ily szerencsétlen elhatározásra a bolgár kormányt külső

TÁRCZA.

Az önkéntes turpissága.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Írta: *Futár Lajos.*
(Vége.)

Ez alatt haladtak tovább; mindjobban besötétedett s az uradalomtól sem lehettek már nagyon távol, mikor a mama egyszerre csak a szolgálatra terelte át a szót:

— Meddig maradnak nálunk?
— Velem nem közölték, nem tudom; Nagyságod talán inkább tudja...
— Férjem beszédjéből azt vettem ki, hogy legalább egy hétig itt maradnak. Szívesen marad közöttünk?

— Igy is boldog vagyok, hát még ha mindig körükben lehetnék, de nekem majd a csapattal minden nap kora hajnalban ki kell vonulnom, egész nap kint lennem s csak este lesz szabad a csapattal együtt hazatérnem. Igy volt ez a másik uradalomban is.

— Akkor mi önt legfeljebb csak este láthatjuk?
— Fájdalom, akkor sem.
— És a vacsoránál?
— Nem tartozom még a tiszték állományába s így velük nem is étkezhetem. Miután pedig a tiszték — ha nem csalódom — nagyságtok asztalánál fognak étkezni, így én oda aligha juthatok.

A tiszték mindenesetre velünk fognak étkezni, ez azonban nem zárja ki azt, hogy ön is ott étkezzék. Csak bizza rám, ezen segíteni fogok; majd kieszközölöm a parancs-

nok engedélyét s ön vacsorára mindig asztalunkhoz ül.

— Bajos lesz, nagyságos asszonyom, mert többször megeshetik, hogy épen a vacsora ideje alatt leszek járőrbe kirendelve. Ilyenkor egészen hadi állapotban vagyunk.

— Teringettél! én pedig azt akarom, érte, akarom, hogy ön mindig közöttünk legyen!

— Vagy úgy! Nagyságod akarata parancs előttem, — szolt erre Ballasy önkéntesen mosolyogva, — csak hogy nem olyan könnyű ám a dolog, mint látszik. Hogy parancsát teljesíthessem, mindenesetre valami kis turpisságot kell elkövetnem...

— Akkor meg áristomot kap s mi megint csak hoppon maradunk.

— Ne tartsanak semmitől, nem csipnek engem rajta, mint aféle ügyetlen önkéntest. Arra kérem azonban nagyságtokat, meg ne ijedjenek, ha a mint leszálunk, valami történik velem. Előre figyelmeztetem mindkettőtököt, hogy csak turpisság lesz az egész.

Alig fejezte be szavait az önkéntes a koesi megállott.

Megérkeztek, s a mint Ballasy a koesiből nyilván azon szándékkal, hogy a hölgyeket lesegítse, gyorsan kiugrott, eltetült a földön s önkéntelenül fájdalmas kiáltást hallatott. Ugy látszott, hogy a hosszú ülés közbeu elszibadt lábak elvesztették ruganyosságukat, térdben megcsuklottak és bokában megbicsaklottak. Szegény önkéntes ott fetrengett a földön s fájdalmasan nyöszörgött.

A hölgyek gyorsan kiszállottak s látszólag a legnagyobb ijedelemmel vették körül.

— Azt hiszem, nem történt nagy baj, —

sziszegett a kópé, érzem azonban, hogy egyelőre nem bírok lábra állani. Jajj, a jobb lábam nagyon fáj!

Ez alatt a másik kocsiról is leszállottak az emberek s látva, mi történt, parancsnok segítségére siettek.

— Ne bántsanak, — kiáltott tiltólag, — hagy pihenjek kissé! — Majd pedig az egyik közvitézhez fordulván, folytatta:

— Varga! Maga menjen a százados urhoz és jelentse meg neki megérkezésünket s hogy én leszállítás közben a jobb lábamat kifeszamítottam. Indulj!

A szerencsétlenség hírére azonnal sietett a százados kedvelt önkénteséhez s az igaz részvét hangján kérdezte:

— Nos, mi a baj, Ballassy?

— Rosszul léptem le a kocsiról, százados ur kérem; azt hiszem, kifeszamítottam a jobb lábamat, melyre most sehogysem tudok rálépni, de meg nagyon is fáj.

— Mily kellemetlen, hogy orvos nincsen velünk. Nem lehetne a közelből orvost hozatni, nagyságos asszonyom?

A nagyságos asszony, ki a helyzettel teljesen tisztában volt s tudta, hogy turpisság az egész, tagadólag rázta a fejét és szólott.

— Nem, százados ur! A közelben nincsen orvos; legalább is három órányira kellene érte küldenünk. De különben egy kis fizamodás nem is olyan nagy baj, hogy mindjárt orvosért kellene küldeni. Ha megengedi a százados ur, az önkéntes urat majd én veszem gondozás alá...

— De az nagy alkalmatlanság lenne, asszonyom.

— Semmi alkalmatlanság, édes százados ur! Szívesen elvállalom gyógykezelését

befolyás is indította, valamint része lehet abban a visszaemlékezésnek a Szerbiával viselt dicsőséges háborura is. De felejtí a bolgár kormány, hogy a Szerbiával folytatott háboru az önállóságának öntudatára ébredt Bulgária első ténykedése volt, melynél a hős Battenberg Sándor kitűnő vezérletének tulajdonítható a kivívott siker.

Ma pedig nincs olyan vezér, kiben a bolgár ábrándok megtetsülhetnének, sőt az országban sincs az uralkodó, ki még életét is félti az összeesküvőktől. Hiányzik tehát a bolgároknál ma épen az, a mi szerb háboru előtt megvolt, az egyseges, öntudatos vezetés, az előkészület s a mi a legfőbb, hiányzik a háboru folytatásához legszükségesebb, a pénz, mely Bulgária mai elszegényedett helyzetében, elő nem teremthető.

De nem bírja Bulgária egy Romániával folytatandó háboru esetén azt a rokonszenvet sem, melylyel a szerb háboruban Európa részéről dicsekedhetett. Ma a sokkal konszolidáltabb, műveltebb s rendszerebb Románia felé fordul ez a rokonszenv, miután jogos ok nélkül van megtámadva, s mert ezideig a konfliktusban higgadt mérsékletet tanusított.

A bolgár-román konfliktusban tehát előreláthatólag Bulgária fogja huzni a rövidebbet; erre enged következtetést Románia hadereje, mely évek óta rendszeresen fejlesztve, kiképezve, a készületlen s számbelileg is jelentékenyen kisebb bolgár haderővel szemben rendkívüli előnyökkel bír.

A háboru tehát Bulgáriára nézve végzetessé válhatik.

Remélhetőleg azonban háborura nem fog kerülni a dolog, s bár a diplomácia rendkívül el van foglalva, ugy hisszük, hogy a nagyhatalmak intelmei meg fogják akadályozni, hogy a Balkánon kiütött konfliktusból nagyszabásu báboru támadjon. Az európai diplomácia ezidő szerint gyugodt; diplomáciai előjáték nélkül pedig európai háboru-dráma nem képzelhető.

Közegészségügyi javaslatok. Egy idő óta különböző közegészségügyi javaslatokról jelennek meg tudósítások. Nemrégiben a közegészségügyi miniszterium felállításáról szóló hirt kellett megezáfolnunk. Ma ismét egy a községi és körorvosi intézmény államosításáról szóló törvényjavaslat látott napvilágot. Ezzel szemben megint kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy ilyen törvényjavaslat-tervezetről a belügyminiszterium közegészségügyi osztályán mit sem tudnak. Valószínűleg valami privát tervezetről lehet szó, melynek aztán, hogy bizonyos tekintélyt szerezzenek, ráfogták, hogy a belügyminiszterium tervezete.

Szláv irredenta.

Debreczen, szeptember 12.

(—s) Zágrábban egyházi színezettel tartották meg minapában, mint tudjuk, az ugynevezett „délsláv“ katolikus kongresszust, melynek tulajdonképeni tárgya és célja a szláv propaganda terjesztése, a délsláv szervezkedés, magyarellenes és monarchiaellenes, sőt egyenesen irredentisztikus politika volt.

A zágrábi, diakovári, szerajevói, isztriai, spalato, laibachi etc. püspökök együtt tanácskoztak ugyanis az egyházi kérdések mellett főleg politikai kérdésekről s csinál-

ták a propagandát, habár leplezetten is a nagy délsláv birodalom mellett, mely magában foglalná Horvátországot, Dalmáciát, Krajnát, Isztriát, megvalósítva így a pánszláv álmok egy részét.

Ezen veszedelmes irredentisztikus törekvéseket pedig nemcsak hogy Rómából támogatják, de egyenesen Rómából szitják és inscenirozzák is, amit egyebek mellett szólóan bizonyít az a körülmény, hogy míg a magyar görög katolikusoknak semmi áron meg nem engedte a vatikáni kuria a nemzeti nyelv használatát, addig most e kongresszus alkalmából a horvát nyelvű katolikusoknak megengedte, hogy horvátul szolgálhassák a misét, holott római katolikusok és nem görög katolikusok, a kiknek könnyebb lett volna megengedni, miután a magyarok kivételével mind nemzeti nyelvű liturgiával élnek.

Ez a feltűnő körülmény, ugy hisszük, kissé gondolkodóba fogja ejteni a magyar közönséget, mely néha oktalanságból, néha agrárius konzervativságból, legtöbbször antiszemizmusból a néppárt felé hajlik s be fogja látni, hogy olyan párt, mely Rómára hallgat, csak veszedelmet jelenthet, mert Rómából nem jöhet semmi jó mi ránk.

Igy volt ez mindig, csak az volt szerencsénk, hogy főpapságunk mindig első sorban magyar volt és hazafis az még ma is, daczára a néppárt létezésének.

De visszatérve a tárgyra, a legutóbbi idők vatikáni politikája, ugy látszik, egészen szlavofil irányzatot vesz, a mi bennünket épen Horvátország miatt erősen érdekel, mivel természetes, hogy ezzel Rómának más célja nem lehet, mint a nagy délsláv birodalom propagandáját szolgálni, Európában a pánszláv eszmét segíteni fel a protestáns germánnal szemben.

Palacki mondása szerint a szlávoké Európa, sőt Ázsia legjelentékenyebb része

annyival is inkább, mert hiszen mi voltunk okai szerencsétlenségének.

— Szó sincs róla, csak magam vagyok oka — szolt közbe elhaló, gyenge hangon Ballasy, — azonban ha a százados ur beleegyezik, a gyógykezelést mély köszönettel elfogadom. Én is azt hiszem, hogy pár nap alatt felépülök.

— Nos, ha így van, nem bánom, csak nagyságodék meg ne bánják, — mondá most mosolyogva a százados. — Kegyeskedjék tehát asszonyom, önkéntesemet valahol a kastélyban elhelyezni. Egy embert, ápolóul melléje fogok rendelni.

— Szépen kérem, százados ur a saját tisztogató katonámat méltóztassék hozzám rendelni.

— Jól van, meglesz!

— Ballasy ur, — szolt most a ház urnöje, sziveskedjék tehát magát ezen emberekkel a kastélyba felvezettetni vagy felvitetni; én előre sietek és addig szobáját rendbe hozatom.

Az önkéntes arcán, irtózatoss fájdalommal, tápázkodott fel a földről s két katonának vállára támaszkodva vánszorgott be a kastélyba; a százados pedig sietett vissza századához, miközben mormogá: „szegény fiu!”

Másnap a század kora reggel kivonult az arató munkásokat megvédelmezni, s a kastélyban csak Ballasy, a szerencsétlenül járt önkéntes maradt vissza.

Nem is kelt fel nagyon korán, csak ugy nyolcz óra tájban. A reggelit szobájában szolgálták fel, ami világos bizonyítéka annak, hogy a hölgyek későn esinálnak toilletet. Reggelizés után lement a parkba sétálni, jobb lábán bakkanes helyett papucs-sal, a szolgálatképtelenségnek eme félreis-

merhetetlen szimbolumával. Tíz óra tájban lejöttek a hölgyek is és jót nevettek, midőn Ballasyt minden bicezentés nélkül feléjük közeledni látták.

A tiszték délben bejöttek kocsin az ebédhez s a százados mód nélkül megörült, midőn látta, hogy önkéntese habár erősen sántitva is, mégis már meg tudott jelenni az ebédnél s később a vacsoránál.

Eleinte a tiszték előtt erősebben, néhány nap mulva fokról-fokra gyengébben bicezgett Ballasy önkéntes. Mindenki örült folytonos javulásának és még csak eszébe sem jutott senkinek, hogy neki talán szolgálatot is lehetne teljesíteni; pedig ha valaki véletlenül a rendes időn kívül meglepi, mikor a hölgyekkel egyedül van, — cifra vége lehetett volna az ő ártatlan turpisságának.

Igy telt el az idő a hét utolsó napjáig. Másnap már a csapat elmenendő volt. A mama természetesen nem gyönyörködött tétlenül a napok folyásában, hanem e helyett asszonyi furfanggal és ügyességgel a fiatalok rokonszenvét meleg vonzalommá, majd szerelemmé varázsolta át. Szóval Ballasy barátunk annak rendje és módja szerint meg lett fogva; hurokra került!

Már az ötödik napon megkérte Ilonkának kezét. Persze csak titokban s csak a mamától, mert hiszen a papa...no a papa természetesen ugyis bele egyezik abba, a mit a mama akar; máskülönbem nemcsak a munkásokkal, hanem a mamával is meggyülnék a baja!

Az elindulás előtti napon önnagysága nagyobb méretű lakomához készült. Kinek tűnt volna fel ez napközben, mikor erre különben is a bucsuvacsora pompás alkalmat szolgáltatott?

Ballasy sem maradt tétlenül. Kora reggel titokban felküldte legényét a fővárosba rendes ékszeréséhez egy levéllel. Rendelése pontosan teljesítve lön s a jó fiu már délután 5 órakor visszaérkezett, magával hozván egy csinos kis csomagot az ékszerésztől.

Délben az ebédnél már papucs nélkül, bakkanesban jelent meg az önkéntes, a mi csak természetes következménye volt folytonos javulásának. Ugyan ki is gyanakodott volna rá, mikor gazda ugy, mint a tiszték, örömmámorban usztak a felett, hogy az aratás minden incidens nélkül szerencsésen elvégződött?

Végre elérkezett a várva-várt est, az ő fényes vacsorájával. Alig tűnt fel, hogy a ház kisasszonya most közvetlenül az önkéntes jobbán foglalt helyet, mig egyébkor két tiszt között szokott ülni.

A mama már az első fogásnál szóba hozta Ilonkának legközelebb végbemenendő eljegyzését.

Első pillanatban a tiszték gyanakvoán néztek egymásra, mintegy közöttük kutatva a vőlegényjelöltet. Ki is gondolt volna az önkéntesre? A mama pedig nem árulta el, csak titokzatosan mosolygott, Ilonka pedig tülig pirulva és szemlesütve idegesen, hol az asztalkendőt ránczígálta, hol meg möhön evett, mintha nagyon éhes lenne.

Végre a második fogásnál felállott Ballasy és általános álmélkodás közepette nyilatkozott:

— Bocssánsanak meg, mélyen tisztelt uraim, hogy ez alkalmat felhasználom arra, miszerint a háznak tündöklő esillagát, Ilonka kisasszonyt, kedves szüleinek beleegyezésével eljegyzem és e karikagyűrűt rózsás ujjára huzom. Ez alkalmommal egyszersmint

is, mert a szláv óriásnak, melynek ereiben Szlavia egyazon vére kering, feje Illyria, erős jobbjá a Fekete-, balja a Balti-tengert tartja, lábai a kínai falig nyulnak, keble Magyarország, szive az ős Tátra alatt dobog, törzse Lengyelország altátrá s Oroszország végtelen rónái — és így a szlávoknak jogos kötelességük szervezkedni s Oroszország mellett megalkotni a második szláv birodalmat, a katolikus délszlávokét, — melynek olyan nagyon utjában áll Magyarország.

Ismerjük nagyon jól azokat az ellenes érzelmeket, melyekkel irányunkban az illyrizmus és panszlavizmus apostolai viselkednek Horvátországban, de ismerjük különösen a diakovári püspököt, Strossmayert s így, bárha előlegesen és utólagosan is igyekeztek irányadó körök a kongresszust ártatlan színben feltüntetni, azért az olyan egyházi kongresszust, melyen Strossmayert tüneményesen ünneplik, melyen magyarországi főpapok osztrák főpapokkal ülnek össze tanácskozással „közös” czélok ápolása végett s melyet Róma egyenesen Magyarország, a monarchia és a hármasszövetség ellen akart kijátszani, olyan kongresszust ártatlan egyházi kongresszusnak el nem ismerhetünk.

A kínai háború.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 11.

Kvang-Szü kínai császár, mint tegnapi táviratunkban jeleztük, immáron formális felhatalmazást adott Li-Hung-Csang katonai alkirálynak a béketárgyalásra a hatalmaságokkal. Ez a császári intézkedés bizonyára megkönnyíti a kelet-ázsiai bonyodalom rendezését, habár még mindig az marad a legfontosabb kérdés, miképen tudnak meg egyezni a hatalmaságok a követendő eljárás alapelveire nézve.

a százados urnak forró köszönetemet nyilvánítom.

— Miért vajjon? — kérdé csodálkozva a százados.

— Hogy orvost nem hozott, vagy haza nem vitetett, mert csakis így vált lehetségesnek Ilonka nagysám lelki szépségeinek általam történt felismerése és az, hogy kölcsönösen megszerettük egymást.

A papának arca csak egy pillanatra vált kérdőjelé; elég volt a mamának egyetlen szemhunyorítása, hogy azon az egyetértés, illetőleg beleegyezés mimikája foglaljon helyet.

Most lelkesült gratulációk következtek s a mulatsággal ugyancsak belenyultak az éjszakába.

A két nőn kívül senki sem tudta meg Ballasy turpisságát; a parancsnok ilyesmit fel sem tételezett volna, kedvelt önkénteséről. A század főhadnagyában azonban a gyanu szikrája annyival is inkább tüzet fogott, mivel Ilonka neki is megtetszett, s csak a legmagasabb szolgálat teljesítése gátolta abban, hogy neki udvaroljon, s ime az önkéntes a szolgálat alól magát ügyesen mentesítvén, a mama szakértő kalauzolása mellett a boldogság révén öblébe behajózott.

Különben a főhadnagy gyanuja ártatlan viczelődésnél egyéb kellemetlenséget nem eredményezett.

Másnap reggel elindulás előtt a százados, — ki mellesleg említve agglegény volt s mindig irtóztott a házasságtól, — kihallgatást tartott, melynél Ballasy önkéntes felgyógyulását jelentette. A százados épügy, mint megbetegedésénél, e két szót mormogta:

— Szegény fiu!

Ez annál sürgősebb és kívánatosabb, mert Li-Hung-Csang egészen különös egy mandarin. Ő szándékozik követelésekkel föllépni, pedig eddig az volt az általános és nem is épen indokolatlan fölfogás, hogy a hatalmaságok fogják diktálni a béke föltételeit. A derék mandarin először is titakozik bármely terület átengedése ellen; másodsor az idegeneken esett sérelemért egyedül pénzbeli elégtételt hajlandó nyujtani, habár azt természetesen ő maga sem tudja, miképen fogja Kína elviselni az ilyen módon magára veendő súlyos terheket; harmadszor föltétlenül követeli a misszionáriusok teljes kitiltását a mennyei birodalomból.

A mint látjuk, a híres alkirály nem tulságosan szerény. Pedig ezenfelül azt is figyelembe kell vennünk, hogy Li-Hung-Csang épen olyan megbízhatatlan kinézer, mint akármelyik más mandarin. Jó tulajdonságai, a melyek kollegái közül épen őt te szik legalkalmasabbá jelenlegi missziójára: Kínában ő ismeri legjobban az európai szellemet és hatalmat, továbbá érdekelt fél az összes kínai nagy vállalatokban, tehát személyes érdeke is azt kívánja, hogy a béke mielőbb helyreálljon. Valószínűleg ezek a tulajdonságai birták rá Oroszországot, Franciaországot, Japánt és az Egyesült-Államokat arra, hogy már eleve megállapodjanak abban, hogy elfogadják őt Kína meghatalmazottjául.

Válasz egy agglegénynek.

Tisztelt Uram!

Őn várja tehát a sok illatos levélkét! Az onyém ezuttal sem nem illatos, sem nem rózsaszin, de azért remélem, el fogja olvasni.

Közölte Ön személy-leírását is. Hogy képzeletében engem, e sorok íróját is szinte meg-elevenedve lásson, leírom, milyen vagyok. Szőke, kék szemű, rózsás arcú, közepmagasságú, karesu lány s ha rám akar ismerni az utczán, még azt is elárulom, hogy arcomon van egy kis barnás lencse és daczára nagy komolyságonak, a szemem többnyire nevet.

És most, jaj! megmondjam, ne mondjam? mégis meg is megmondom, hogy 17 éves vagyok! hisz ugy sem ismer, nem nagy szerencsétlenség, ha megtudja — e nagy titkot.

Irja, hogy már tíz jegyese volt, e szerint tizszer csalódott, mert ha nem csalódott volna, biztosan nejevé teszi imádottját! Csalódnai! Istenem, hisz ez mindenkivel megtörténik, legalább én ugy gondolom. Itt vagyok élő példának magam. 17 éves csak s már is két csalódáson estem tul és szinte félek, közelg a harmadik. És mily borzasztó, minden csalódásomat a távollét idézi elő.

Első szerelmem akkor ébredt fel, mikor jó anyám elvitt magával Pestre, hogy lássak valamit szülővárosomon kívül. Egy jó ismerősünkhöz szálltunk meg és a fiatal rokona, egy csinos hivatalnok, felköltötte bennem a szerelem érzetét, de ah! haza kellett jönnünk és mindketőnk elfoglaltsága elvonta az időt még a levelezéstől is. Azóta nem láttuk egymást, csak feledünk és azt hiszem, ő is ugy tett, mint én: más ideált választott magának.

A második csalódás már nem volt oly nagy. Mikor Szepeségen voltam, a német nyelven kívül valami mást is tanultam: a bácsi szép pesti jogász fiát szeretni. De miután tudtam, hogy a gazdag leendő ügyvéd nem fog ilyen szegény lányt elvenni, a milyen én vagyok, igyekeztem feledni és ez az idő segítségével csaknem sikerült is.

A harmadik szerelmem ez mély, erős érzelem. S mily kegyetlen a sors, akkor ragadja el őt tőlem, mikor felismertem szép lelki tulajdonságait, egyenes, őszinte jellemét és némi vonzalmat is irántam. Most hivatása Pestre szólította és ki tudja? talán ő is elfeledt.

Oh! csalódásom végpontja: Pest... és nincs, a ki vigasztaljon... de mégis, a hit, Istenben való bizalom nyujt enyhülést...

... Azon őszintén örülnék, ha a sok it-

latos lével valamelyikében igenlő választ is kapna, mert az ilyen kedélyes agglegény-jelölt, a ki vágyik a házassélet után, valószínűleg jó férj lesz és mint ilyen, megérdemli az aranyos, jó kis feleséget.

Én pedig hü maradó az ideálmhoz, várok, várok...

De ha ő hűtlen lesz, bánatomban férjhez megyek, — de nem agglegényhez ám!

Thearózsa.*

Irodalom.

(Gerlóczy Géza, a kassai gazdasági tanintézet közgazdasági és jogi tanszéknek tanára, a „Gyakorlati Mezőgazda” felelős szerkesztője a napokban adta ki „Jogisme a gazdasági akadémia és tanintézetek hallgatói s gyakorlati gazdák részére” czimű könyvét. Ezen munka régóta érzett hiányt pótol a mezőgazdasággal foglalkozók körében, mert a mellett, hogy az őstermelésre vonatkozó összes, törvényen vagy rendeleten alapuló jogi szabályokat rendszeres és könnyen megérthető irányban ismerteti, ezenfelül részletesen méltatja az összes magánjogi és közjogi szabályokat, a melyek a gazdát ugy az általános műveltség, mint a gyakorlati élet szempontjából kiválóan érdeklik, szóval felöleli az egész jogéleletet. A mű a szerző kiadásában jelent meg; ára 5 korona. Megrendelhető a szerzőnél: Kassán, a gazdasági tanintézetben.

HIREK.

— **Államférfiak utazása.** Lukács László pénzügyminiszter és Szilágyi Dezső képviselő ma utaztak vissza Csongrád felől Budapestre. A két államférfiu esküvőn volt ottan. Lukács miniszter kiszállott Debreczennél a kocsiából és a vasuti vendéglő éttermében megreggelizett. Szilágyi Dezső azonban a kocsiában maradt.

— **Teljes tanácsülés.** Ma délelőtt a városi tanácsban nagy tanácsstermben teljes tanácsülés volt Degegnfeld József gróf főispán elnöklésével, melyen a szeptember 27-ikén tartandó közgyűlés tárgyait készítették elő.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Bálint Zsigmond szinyérváraljai járásbírói albirót a debreczeni ügyészséghez alügyészsé nevezte ki.

— **Hirdetmény.** Debreczen szab. kir. város közigazgatási bizottságának f. évi szeptember hó 5-én 383. sz. a. kelt határozata folytán az utadópénztár 1901. és 1902. évekre összeállított költségelirányzata az 1890. évi I. t.-cz. 22. §-a értelmében mai naptól kezdődő 15 napi közzsemlére a polgármesteri hivatalban közzsemlére kitétetik. Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy az ellen irányuló észrevételeiket ugyan csak a polgármesteri hivatalhoz fentebb jelzett határidő alatt beadhatják. Debreczen, 1900. szeptember 7. Komlóssy Arthur főjegyző, polgármester-helyettes.

— **Uj albirák.** Az igazságügyminiszter Kosinszky Károlyt, a debreczeni ítélőtáblához berendelt bírósági aljegyzőt az aknarahói és Poroszkay Gyula szintén ítélőtáblai bírósági aljegyzőt a körösbányai járásbíró-sághoz albirákká nevezte ki.

— **A régi diáktüszölők.** Napról-napra tömegesebben jelentkeznek azok, kik a debreczeni híres diáktüszölő szövetség tagjai voltak abban az időben, midőn a tűz romboló hatalma ellen csakis a diákság önfel-

* Miután Thearózsa nem megy férjhez agglegényhez, nyílt kérdésnek hagyom ezt a témát és kérem a szellemes hölgyeket: sziveskedjenek válaszolni e kérdésre: „Lehet e szerelmes lenni egy agglegénybe?” A beérkezett válaszokat sorrendben közölni fogjuk.

Szerk.

dozó fáradozása mentette meg a polgárság veszedelemben forgó javait. A régi hívek azt tervezték, hogy huszéves találkozóra gyűlnek össze városunkba és ezen célra ezer koronát kértek a várostól. A jog- és pénzügyi bizottság — mint ezt lapunkban említettük — folyó hó 3-án tárgyalta ezen kérést, de azt — tekintettel a mostoha pénzügyi viszonyokra — nem találta teljesíthetőnek, bár megokolásában nagy dícsérettel szól a régi diáktüztől buzgalmáról. A tanács is foglalkozni ezen kéréssel és mi azt hisszük, hogy tekintettel a multakra, fog módot találni, hogy a jog- és pénzügyi bizottság javaslatától eltérőleg, pártolóláig terjeszti a diáktüztől kérését a közgyűlés elé. Egy kis keresés mellett lesz talán egy rovat, hová a kért összeget beilleszti a közgyűlés bölcsesége és jóakarata.

— **A lángok között.** A derecskei esendőség — mint odaváló tudósítónk írja — ritka érdekes dologban folytat vizsgálatot. Valami elvetemedett gyujtogonaló nyomát keresi, aki öt gyermeket akart elpusztítani a lángokban.

Berg Mózes derecskei tollszedő házában öt talmudista tanuló, ugynevezett bocher lakott. A legidősebb köztük tizenöt esztendő. Két szobájuk volt az udvar hátsó részében, a hol a mult éjszaka virradt táján tűz ütött ki. A padláson rezegett-ropogott a gerenda a tűzben, mikor a gyermekek felébredtek. — Halálos rémület fogta el őket a világosság láttára, mely a kicsiny szobákban áradt s hangos sirással akartak menekülni. Az ajtó azonban nem nyílt ki. Hiába rángatták, emelgették, a zár nem engedett. Az ablakon pedig már tödült be a fojtó füst, s a lángok is becsaptak.

A szerencsétlen fiuk végső kétségbeesésükben jajgatva imádkoztak, aztán torkuk szakadtából kezdtek kiabálni:

— Engedjenek ki!
— Megfuladunk!

Az udvaron már javában állt az oltás munkája, de senki sem gondolt arra, hogy a gyermekek a lángok közt rekedtek. Ugyszólván az utolsó pillanatban hallotta meg a segítségért való kiáltást Bökönyi Péter csizmadiamester, ki az oltásnál munkálkodott. Az ember gyors elhatározással rohant a lángok közé, s az ajtót bedöntve kimentette veszedelmes helyzetéből az öt gyermeket.

Amint a tűz terjedésének gátat vetettek, Fráter Barnabás főszolgabíró személyesen látott hozzá a esendőrök segítségével, hogy a fiuk halálveszedelmének okát kifürkészsze, és csakhamar kétséget kizáró módon meg lehetett állapítani, hogy a tűzet gonosz kéz gyújtotta. Kiderült, hogy a gyujtogonaló a gyerekek szobájának ajtaját kívülről erőszakkal becsapta, hogy a menekülést a lángokból megakadályozza. Berg Mózes ajtaja szintén be volt kötve, de az erős férfi könnyű szerrel segített magán, s idején kimenthette a tűzből családját.

A nádfódeles ház egyébként porig leégett. A esendőség nagy apparátussal kutatja a gonosztevőt.

— **A debreczeni tisztviselők önszervező egyesületének** tagjait tisztelettel értesitem, hogy szerződéses szabónk Antal Vincze ur az őszi és téli évadra hazai és angol szövetekkel üzletét dusan felszerelte s ugyanazért a t. tagokat ugy saját, mint egyesületünk érdekében felkérem, hogy a szöveteiket a Simonffy-utca 2. szám, városi bérpótlóban levő üzletben megtekinteni s megrendeléseket tenni méltóztassanak. Olái Károly, egyesületi igazgató.

— **Értesítés.** A hortobágyi legelőadó kivétési alapjául szolgáló, jószág összeírási lajstrom az adószámvevői hivatalban (város-ház, I. emelet 20. szám) f. 1900. év szeptember hó 12-től szeptember hó 28-ig közszemlére tétetvén ki, — az érdekelt jószágtartó gazdák közönség ezen összeírásnak megtekintésére saját érdekében felhivatik. Debreczen, 1900. szeptember hó 11. A városi tanács.

— **Eljegyzés.** P u s c h Konrád, a budapesti Róck-gépgyár jégműosztályának főmérnöke eljegyzette Sz i k s z a y Lajos helybeli építész kedves és művelt leányát, Szikszay Irén kisasszonyt.

— **Meghívó.** A debreczeni jótékony nőegyesület 1900. évi szeptember hó 16-án d. u. 3 órakor az árvaház üléstermőben választmányi ülést tart, melyen folyó ügyeket tárgyal. A választmányi tagok szives megjelenését kéri az elnökség.

— **A kispiacz rendezése.** Derecske sz. kir. város törvényhatósági bizottsága mult év július hó 27-ikén tartott közgyűlése elhatározta, hogy a Simonffy-utczán tervezett kispiacz létesítése céljából a S e s z t i n a Lajos-féle telekből két részben 300 □ ölet barátságos egyezés útján kisajátít. — Ezen közgyűlési határozatot a belügy-miniszter ma értesített leiratában jóváhagyta, értesítve egyben a város közönségét, hogy a kisajátítási jog engedélyezése végett az iratokat áttette a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **A mármaros-ugocsamegyei ev. ref. egyházmegye esperesévé** Biró Lajos nagyszöllősi lelkész választott meg, a ki azonban a választást magántermészetű okokból nem fogadta el, így új választás lesz s a szavazatok e hó 20 ig adandók be.

— **Értesítés.** A debreczeni izr. hitközség előjárósága lehetővé akarván tenni a legszegényebb hitk. tagnak is, hogy a szent ünnepeken a *nagytemplomban* végezhesse áhitatát, az imaszék bérbeadására nézve a tavalyinál sokkal olcsóbb és szabályosabb árszabályt dolgozott ki, úgy, hogy egy férfi imaszéket 2 ftrért és egy női imaszéket 3 forintért is lehet bérelni.

A régi bérlők elsőbbségi joga f. é. *szept. 19-ig* tartatik fenn. Az így fentartott jegyek minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt, a fenebbi határidőig a *jegyzői irodában* (Kápolnási-utca 1. sz.) naponként d. e. 11–12-ig és d. u. 3–5 óráig az ár teljes lefizetésével kiváltandók.

Az imaszék általános bérbeadása f. évi *szeptember 20-án* kezdődik a templom helyiségben és f. é. *szeptember 23-ig* tart naponként d. e. 9–11-ig és d. u. 3–5 óráig.

A szabott árak a jegyekre rá vannak nyomtatva és alku ki van zárva.

A kisuj-utczai imaház székei egy külön bizottság által fognak f. hó 20., 21. és 23-án a *kistemplom helyiségében* bérbe adatni. Az elsőbbségi jog csak f. hó 20-án tartatik fenn.

Hogy az előjáróság a szegények részére szükséges pótimaházak iránt tájékozva legyen, felhivatnak mindazon szegények, kik imaszéket bérelni nem képesek és ingyen jegyre igényt tartanak, hogy legkésőbb f. hó 20-ig a jegyzői irodában jelentkezzenek. Megjegyeztetik, hogy a pótimaházakba is csak jegy mellett lesz megengedve a belépés és hogy ingyen jegyet csak az kap, a ki a fenti időben jelentkezett.

Debreczenben, 1900. szept. hó 1-én.

Az előjáróság.

— **Közügyesítő oktatás.** A „Közügyesítő Egyesület” tanműhelyében (Bethlen u. 3. sz. a.) az agyag- és kartonmunkatanítás f. hó 11-én d. u. kezdetét veszi. Tanórák hetenkint kétszer, szerdán és szombaton délután 2 órától 4 ig tartatnak. Beiratkozhatnak bármelyik szakra elemi iskolai V. és VI. osztályu, valamint kösépiskolai tanulók. Tandíj

egy hónapra 60 fillér. Minden egyes, teljesen elkészített munka az iskolai év végén a tanuló tulajdonába megy át.

— **Öreg asszony, nem vén asszony.** Öreg, töpörödött anyóka jelent meg tegnap az a nyakönyvi hivatalban, oldalán egy alig harmincz éves doli fiatal emberrel . . .

Házassági szándékot jelentettek be, ami meglehetősen feltűnést keltett, mert az anyóka már igen közel járt a hetven esztendőhöz. Házasságukat, a mint kijelentették, *sürgős* okokból még e hónapban szeretnék megtartani. Az anyakönyvvezető megkérdezte tőlük:

— Talán csak nem a göly . . .

Elköhögte a többit, eszébe jutván a kérdés indiskrét volta. Meg aztán így kívánta azt a hivatal tekintélye is.

— **A körjegyzők nem fizetnek vámot.** Kérdés tárgyává tették legujabban, hogy a körjegyzők élvezhetnek-e vámmentességet, ha bűnügyben járnak el? Erre felel a kereskedelmi miniszter legutóbb kelt leiratában, a melyben kimondja, hogy az új bűnvádi perrendtartás értelmében a nyomozással megbízott és rendőrhatalósági közegekként működő körjegyzők ugy a saját személyökre nézve, valamint podgyászokra nézve is minden néven nevezendő vámtól mentesek. Minden ilyes utazásuk alkalmával azonban megbízatásukról szóló igazolványt kell magukkal vinniök s azt — előkérés esetén — felmutatniök.

— **Kárvallott jogász.** Mrksic Dusan joghallgató a Dréher-féle étteremben időzött több kollegájával. Mikor fizetni akart, meglepetve vette észre, hogy 160 koronája eltűnt a zsebéből, melyet vagy elveszített, vagy ellophatták tőle. Jelentést tett a rendőrséghez, mely most kutat az elveszett összeg után.

— **A jóérzésű hitves.** Kovács Gábor alsójózsai lakos harminczhárom évig élt együtt a feleségével, a mikor eszébe jutott, hogy „elég is volt talán már ebből ennyi”. Összeismerkedett Böszörményben egy alkalmas fejéreseléddel, a kit házastársul akart venni. Megemlített e dolgot a felesége előtt is, a ki persze hallani sem akart a mellőztetésről. Perpatvar lett a kínos ügyből s a szerelmes szívű férj feldühödött állapotában leharapta a felesége orrát. A szegény asszonyt dr. Varga Emil kerületi orvos vette gyógykezelés alá, a ki aztán az ügyészséghez jelentette be férjét.

— **Forró homokfürdő mint gyógyszer.** A Deutsche medizinische Wochenschrift legutóbbi számában egy orvos szorgosan ajánlja a forró homokfürdőt kitünő gyógyszer gyanánt. A homoknak egészségi ezélokra való alkalmazása oly régi, mint a gyógyászat. Már Herodot dícsérte a homok hatását elzsirosodás, vizibetegség, csusz, asztma és tüdőbajok ellen. A tropikus égálj némely természeti népe mai napság is használ homokfürdőt, sőt a magas műveltségű japánok is előszeretettel gyógyítják magukat homokfürdővel. A forró homokfürdő hasonlóképen hat mint a gőz- és légfürdő, de kellemesebb mint ezek. A verejtékvesztés könnyen megy végbe és oly nagy mennyiségben történik, hogy a fürdőző minden fürdő után átlag 1000 grammot veszít testsúlyából, sőt már 3000 grammnyi veszteséget is följegyeztek. Érdekes, hogy a homokfürdőben az ember sokkal magasabb hőfokot bír el, mint a vízfürdőben. A homokfürdőben 40 Celsius fok még hűvös, 45 fok lanyha, mely körülbelül 25 fokos víznek felel meg, 50 fokos homokfürdő a legkellemesebb. Egyes tagok fürösztésénél a homokfürdőt 55 fokra is fel lehet melegíteni. Kétségkívül bebizonyított tény, hogy a homokfürdő kellemes ingert gyakorol a bőrre

és az anyagcserét lényegesen előmozdítja. E kellemes hatást az orvosok a homok melegének, egyenletes nyomásának és a homokszemesék enyhe izgatásának tulajdonítják.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A trónörökös a hadgyakorlaton.

Stettin, szept. 12. Ferencz Ferdinánd több fejedelmi személyekkel együtt ma reggel a hadgyakorlat terepére ment.

A bolgár—román-ügy.

Bukarest, szept. 12. Az éjjel először és ma másodízben kapott Theodoroff bukaresti bolgár ügyvivő sürgőnyi felhívást kormányától arra nézve, hogy ügyeit haladéktalanul intézze el, csomagoljon és minden pillanatban utrakészen álljon, mert lehetséges, hogy nem fog 24 óránál tovább Bukarestben maradni.

Bukarest, szept. 12. Bár a román hadügyi kormány hivatalosan mit sem akar tudni egy küszöbön álló háborúról, mégis tény az, hogy a szabadságot s sürgősen behívják, az alkalmatlanokat nyugdíjazták, a háborút rendesen megelőző tisztai áthelyezéseket minden vonalon foganatosítják, a hadgyakorlatokat és diszszempléket lemondják, a hadtesteket a hozzájuk tartozó tüzérütegekkel és műszaki csapatokkal látják el.

Bukarest, szept. 12. Ma a hadügyminiszterium által kiadott hirdetményeket ragasztották ki, a melyek a polgárokat a hadsereg mozgósítása esetén rájuk háruló köteleességekre figyelmeztetik.

A kínai események.

— Legújabb táviratok. —

London, szeptember 12. A Times pekingi táviratában keservesen panaszkodik, hogy a nemzetközi csapatok, dacára, hogy Patringfuban tömegesen gyilkolják a hittérítőket és a kínaiak rémtetteket visznek véghez, tétlenül maradnak.

London, szeptember 12. Pekingi hírek szerint a szövetséges csapatok között a legteljesebb egyetértés uralkodik. A harc most szünetel, csak az oroszok készülnek megtámadni az erődöket. Egy akna felrobbant, s több orosz vadász és katona elpusztult.

A délafrikai háború.

London, szeptember 12. Egyes lapok oly magánhírei, hogy Botha kétségbe van esve, mert Lydenburg megszállása alkalmával oly hadállásokat is föl kellett adnia, melyeket a tuelainál is erősebbnek tartott, hogy a burok egy alkalommal ágyúikat is elhagyták volna s végül, hogy Krüger és Steyn elnökök a Delagoa-öbölbe menekültek, nem nyertek megerősítést s Roberts minderről semmit sem jelentett. E hírek valódiságához tehát nagyon is sok kétely fér.

London, szeptember 12. A londoni lapok jelentik Pietermaritzburgból e hónap 9-éről: A burok Kliprivertől délre **szétrombolták a vasuti hidat, s ennek következtében éjjel elfogtak egy vonatot.**

Pretória, szeptember 12. A Reuter-ügynökség jelenti e hó 9-éről: Baden-Powelt a transzváli rendőrség főnökévé nevezték ki.

London, szept. 12. A „Daily Telegraph“ jelenti Lourenco-Marquezból e hónap 9-éről, hogy 10-én egy újabb osztály portugál csapat megy a transzváli határra.

London, szept. 12. Roberts lord egy táviratából, a melyben Buller hadműveleteit vázolja, kiderül, hogy Roberts lord **főhadiszállását Belfastból Pretóriába helyezte vissza.**

Pretória, szept. 12. Botha és Dewette bur tábornokok egyesülni akarnak.

Tanulmány a közvilágítás ügyében.

Debreczen, szept. 11.

Debreczen sz. kir. város májusi közgyűlése kiküldötte Debreczeni Jenő gépészmérnököt a légszeszgyártás és a légszeszgyárak kezelésének tanulmányozására. Debreczeni Jenő e megbízatás folytán hosszabb ideig tartózkodott külföldön s tanulmányainak eredményét jelentés alakjában a városi tanácshoz betérjesztette. E jelentés a következő:

Debreczen sz. kir. város bizottsági közgyűlésének 116/5858—1900. sz. végzésével engedélyezett tanulmányutamról a következőkben vagyok bátor jelentésemet megtenni.

Utam két részre oszlott, az első öt hét alatt főczélom volt a jelenleg létező legújabb rendszerű légszeszgyártási berendezéseket tanulmányozni, összehasonlítván azokat a régebbi rendszerekkel és ekkép megítélni, hogy mennyiben feleltek meg gyakorlati téren azon várakozásnak, melyeket a gáztechnika legelőkelőbb művelőinek Schillingnek, Oechelhausernek, Siemensnek stb. iratai fűztek hozzájuk, hogy ezek folytán tehát mennyiben kecsgetet jövövel légszeszgyárak további fentartása vagy pedig meglévőknék átalakítása és kibővítése, természetesen első sorban a magunk városának viszonyait és érdekeit tekintve. Ezen czélból az említett idő alatt Európa több államában mintegy husz kisebb nagyobb régibb és újabb légszeszgyárat tekinttettem meg, — rendszerint beszereztem azokból minden beszerezhető műszaki leírást, — rajzot és statisztikai adatot és nevezetesebb jellemző sajátságait összehasonlítás végett feljegyeztem. Meglátogatam különösen Hollandiában és Észak-Németországban azon telepeket, melyek a légszeszszel versenyző, vagy azt pótkiegészítő világító anyagokat, vizgázt, acetylent és Aerogengázt gyártanak. Ehhez járult a zürichi, berlini (charlottenburgi) műegyetemek, a párisi „Conservatoire des Arts et Metiers“ a hamburgi Spezial Gewerbe Schule és a párisi világkiállítás megfelelő tárlatainak és gyűjteményeinek megtekintése. Hálásan elismerem ezen alkalommal az osztrák-magyar főkonzulátusok részéről mindenhol tapasztalt hathatós támogatást ajánló levelek, sőt személyes közbenjárás alakjában is, mely nélkül legtöbb helyen bizony keveset érhettem volna el. Ezen utamról több rendbeli igazolványt, bizonylatot vagyok bátor jelentésemhez mellékelni.

Időmnek nagyobbik részét, július és

augusztus hónapokat egészen Pozsony város légszeszgyárában töltöttem, hogy egyrészt régebbi idő óta végzett elméleti készüléteimet a gyakorlattal egészítsem ki, másrészt meg, hogy mindezek alapján tervet alkotassak magamnak arról, hogy miket tartanék szükségesnek és czélszerűnek alkalmazni Debreczen sz. kir. város légszeszgyárának házi kezelésében.

A légszeszgyártás, tulajdonképen már 100 éves találmány, először Angliában fejlődött ki, onnan Franciaországba és végre végre Németországba talált magának utat. Általános elterjedése körülbelül e század közepére esik. Akkortájt épült közép Európa legtöbb nagy városának légszeszgyára és pedig csaknem kivétel nélkül részvénytársaságok vállalataképen. Az eljárás a gyártási üzemben évtizedeken át alig változott, ugyszólva megesontosodva követték az idősb Schilling által adott utasításokat. A főbb irányelvek a lehetőleg magas fényerő elérése volt barna pótlószének (boghead) segítségével és lehetőleg nagy mennyiségű cokesnek, mint értékes mellékterménynek nyerése. Kísérletezésnek a vállalati (concessió) rendszer nem kedvezett, mert a légszeszgyártás különösen megkívánja, — hogy a kísérletek hosszúak, nagymérvűek és a gyakorlatban tetemes időn át kipróbáltak legyenek. Laboratóriumi kísérletek eredményei egyáltalában nem megbízhatók és nagy csalódásra vezethetnek az üzemben. A világítási társulatok egyrészt nem mertek a költséges experimentálásba belemenni, másrészt pedig meg is volt kötve a kezök concessio paragrafusai által, mert a próbálgatás alatt kétségkívül fordult volna elő üzembavar vagy legalább meg nem engedett változása légszesz minőségében. Ilyesmit csak szabadon rendelkező tulajdonos engedhetett meg magának s amint a városok — különösen Németországban — a légszeszgyárakat maguk kezelésébe kezdték venni, a hatás rögtön jelentkezett és az utolsó tíz év alatt rohamos, erős fejlődésnek indult a légszeszgyártás technikája.

Ma első helyen Németország áll. A francziák is elismerik, én magam a „Compagnie Parisien d'Eclairage et de Chauffage par le Gaz“ igazgató mérnökétől, Cordonnet urtól hallottam, hogy e téren a németekre vannak utalva, a mennyiben még berendezési tárgyaik nagyrésztét is Németországból szerzik be, persze másodkézből. Csakugyan Németországban új concessio kiadása már a legújabb esetek közé tartozik, a meglévő gyárak beváltása mindenfelé folyamatban van. Sweicz, mely ország kivált északi részén ipari tekintetben ugyszólva Németország folytatása, körülbelül megfelelő fokon áll. A zürichi légszeszgyár jelenleg talán a világ legsikerültebb légszeszgyárának mondható; határozottan felette áll nézetem szerint a híres „Wiener Gaswerk“-nek és az új Budapest ferenczvárosi II. sz. telepnek is, egyébiránt mindhárom gyár egész új és a legnagyobb gondnal van felszerelve. — A tulajdonos város ugy látszik, nagy súlyt fektet rá, hogy idegen látogatók minél alaposabban megismerhessék e telepet; én három nap egymásután voltam benne, az összes kimutatásait, rajzmásolataikat és üzemszabályzataikat megkaptam, ez okoknál fogva itt kezdem el az összes látottak összehasonlítását.

Mindenekelőtt — ez a fődolog — az üzleti eredmény fényes! Az elmúlt 1899-ik évben, dacára annak, hogy átmeneti időszak volt, a mennyiben ez évben kezdtek meg az üzemet az új gyárban (Schlieren külvárosban) és ez évben kezdtek meg a régi telepek lebontását és dacára az igen kedvezőtlen szénviszonyoknak, 875.000 frc. kb. 850.000 korona volt a tiszta haszon. Az a haszon, a mi az összes üzembköltségek és amortisatiók után fenmaradt. A befektetés pedig 6.170.000 frc., mint a légszeszgyár és fővezeték összes építési költsége és pontosan meg nem határozható, de Weiss igazgató által maximumban 3—5 millió frera tett értéke a városi esőhálózatnak. A régi telepek termé-

szetesen mint már teljesen amortisált és felhagyott objectumok — nem vétetnek számításba. Zürich város tehát körülbelül 9% felülosztalékot élvez befektetett vagyona után, pedig a légszesz ára igen olcsó. Világításra egy m.³ 22.5 cts. 10 és fél krajczár, ipari czélokra 8 kr. mindenütt tetemes engedményekkel.

A város légszesz szükséglete az önköltség árában számítatik fel, ez pedig köbméterenként 1006 cts., annyi mint 9 egész és hat tized fillér; öt krajczárnál is kevesebb, pedig szén dolgában nem épen kedvező a helyzetük. A Rajna vidékről szállított Ruhr és Saar kohle kevesebb és gyengébb minőségű világító gázt ad, mint a mifelénk használatos osztrák vagy porosz sziléziai kőszén, ára pedig tonnánként 38 fr. azaz egy métermázsza körülbelül 1 frt 80 kr., tehát drágább, mint Debreczenben. A porszenet 3 korona 20 fillérel értékesítik, ez nálunk is ilyenformán van. Eltekintve a nagyszerű gépészeti berendezéstől, melynek előnye a szén kiadósabb leparolásában, a termékek tisztább minőségében, a kézi erő nagy megtakarításában és megkönnyítésében, végeredményben a gyártás jutányosságában mutatkozik, mint nevezetes elvi ujitást tapasztaltan a pótszénnek teljes mellőzését. Hogy ezt kellőképp méltányolhassuk, röviden elmondom a pótszénnek használatának czélját.

Légszeszgyártásra első sorban a teljesen érett feketekőszén használjuk. Száz kg. jó kőszén átlagban 28–30 köbméter légszeszt ad, azonkívül 60–65 kg. porszenet, 6 kg. kátrányt és 6 kg. ammoniák vizet. A nyert légszesz fényereje olyan, hogy a normal 24 lyuku argand lámpában 150 liter óránkénti fogyasztás mellett 13–14 angol normal gyertyáéval egyenlő. A barnaszén általában véve valamivel több légszeszt ad, mint a feketekőszén és a fényerő is nagyobb, egész 18 gyertyáig emelkedik. Mind a mellett kevésbé alkalmas gyártási czélokra, mert porszenet keveset ad, néha 30 kg.-ot se — ez pedig nagy veszteség, — sok vizet tartalmaz, a mi miatt a destilláció több tüzelő anyagot igényel, a nyert légszesz vizgőztartalma miatt nehezebben hűthető és mert a légszesz erősen kéntartalmu, illetőleg kénsavgőzőkkel megterhelt, ami a légszesz legveszedelmesebb tisztátalansága és a mitől megszabadítani csak a rendesen sokkal nagyobb tisztító készülékeken lehetne.

Általában tehát barnaszén nem használunk légszeszgyártásra. Mindazonáltal kivált télen, mikor a légszeszfogyasztás nagyobb, de a fény erejét is jobban figyelemmel szokták kísérni, rá voltak a légszeszgyárak kényszerítve a kiadósabb és fényesebb barna szénzölök segítségül hívására. Csak igen kevés olyan barnaszéntelep van azonban, amelynek terméke használható, amely aránylag elég keveset tartalmaz a fent említett tisztátalanságból. Ausztriában és Magyarországon, meg Dél-Németországban is csaknem teljesen kizárólag a csehországi Falkenau vidéki barnaszén használják ezen czélra; a bányá ki is használja a kedvező körülményt és ez a pótszén csaknem kétszer drágább, mint a jó fekete porosz kőszén. — Mióta az izzótestek, mint például az Auer-háló is használatba jöttek, azóta az egész pótszén eljárás elvesztette a pontosságát. A gáz fényereje ugyanis nem számít az izzótesteknél, csak a melegítő képessége. A háló felmelegített és tüzes állapota folytán világít. A gáznak saját fénye tehát emellett szóba se jöhet.

Zürichben tehát a drága barnapótszén teljesen elmarad, mivel azonban — kivált az utozai lámpák között — még mindig sok a közönséges pillangó és Argand égő, átmenetileg szükséges volt a gyenge fényű Saar völgyi kőszénzölök javítása, de nem a régi drága módon, hanem az újabb és jobb carburálás útján. Az eljárás abban áll, hogy alkalmas, de egyébiránt igen egyszerű készülék segítségével a nagy gázmotorokba (esetleg a fővezetékbe) erős világító képes-

ségű gőzöket kevernek. A petróleum csoportjába tartozó folyadékok adják a gőzöket egyszerű elpárologtatás által, legfőképp a benzol.

Az eljárás nemcsak sokkal olcsóbb a bogheadszennél való keverésnél (1000 m. légszeszhez 749 kg. benzol kell csak), hanem a fényerősség biztosabban szabályozható is és meg vagyunk kimélve a barna szénnel járó összes tisztátalanságtól és kezelési akadályoktól. Igen kellemetlen üzemzavarokat szokott okozni minden légszeszgyárban a csővezetékek befagyása vagy kijegezesedett naphtalinnal való berakodása. Az első a légszeszben megmaradt vizgőznek lecsapódásától ered, mert a lecsapódott víz hideg időben nem tud eljutni a csővezetésbe igtatott vizgyűjtő edényekhez (syphon), hanem utközben megfagy. A naphtalin kiválás rendszerint vele együtt lép fel. Oka szintén a kedvezőtlen és nem helyén való lehűlése a gáznak.

A zürichi gyár a fagy ellen csekély mennyiségű spiritus gőzt fu be a fővezető csőbe, minden köbméterre 2–5 grammot, azaz 1000 m.-re 2–5 kgot számítanak a hideg mérve szerint. Az eljárás nem egészen új, már 3 év előtt ajánlották többen a „Journal für Gasbeleuchtung“-ban, de most lehet már a biztos eredményt felmutatni, mely teljesen kielégítő, a befagyást megakadályozza, sőt örvendetes módon megcsökkenti a naphtalin jegezeket képződését is. Azt hiszem, mindenhol meg fog ez az eljárás honosodni, a hozzávaló készülék aránylag igen egyszerű és olcsó, kisebb telepeken 200–500 koronából kiáll.

Érdekes dolog, hogy a zürichi telepen, a hol jelenleg naponta 50.000 m. légszeszt lehet előállítani és a melyhez még a másik teljesen megfelelő fél is ki fog épülni, már most gondoskodás van vizgyártás behozatalára is. Erről majd később fogok szólni. — A párisi világkiállítás a légszeszgyár terén igen keveset mutat fel. A légszesz alkalmazása köréből, tehát gázmotorokból, gázmotorokkal kapcsolatos munkagépekből, főző, melegítő szerkezetekből bő választék van és meglepő haladás látszik a készülékek elterjedésében és növekvésében, de a mi a légszeszgyártás eszközeit, készülékeit és légszeszgyárak berendezését illeti, alig láttam valamit, annak daczára, hogy a magyar kiállítási bizottság külön kísérőt volt szíves mellém adni, hogy lehetőségig megtalálhassam, a mit kerestem. Sem a Compagnie Parisienne pavillonjában, sem a francia légszeszgyárak Collektio-kiállításában nem volt semmi lényegbe vágó. Látképek, táblázatok, lámpák, gázkályhák stb. A vincenesi gépkiallítás is csak kisebb, ugyszólva házi szerkezeteket mutat fel, továbbá acetilen és vizgáz készülékeket, egyedül a chemiai osztály németországi részében láttam egy szép modellt a Stettiner Chamotte Fabrik (Didier) és a Berlin-Anhalter Maschinenbau A. G. által közösen állítva ki, egy modern berendezésű ferde (Coze) retortás kemence megfelelő kőszén és cokes szállítással. Olyanforma, mint a zürichi vagy a bécsi gyárban levők. A „Conservatoire des Arts et Metiers“ egy az állam által fentartott ipari modellgyűjtemény, a világ egyik legelső e nemü intézménye; a minták nagy gonddal vannak összeállítva, lehetőleg a teljes fejlődési időről és speciális szakmáknak minden változását megláthattam a legrégibb kísérletektől, függőleges desztilláló fazekaktól és négyszegletes vasretortáktól fogva felfelé, sajnos azonban, csak a 80-as évekig. Körülbelül 10–15 év óta nem jött be újabb modell, a modern szerkezetek tehát hiányosak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A luczernások ápolása.

A luczernások ápolása egyrészt a gyomirtásra és a feltalaj legfelsőbb rétegének porhanyítására, másrészt azok trágyázására szorítkozik. A gyomirtást és porhanyítást

az őszi és tavaszi boronálás végzi, mikor is keresztben, hosszában is nehezebb boronával végigjáratják a luczernást. Főleg a régi ritkuló luczernásoknál kell a beboronálást erélyesen végezni, ha itt-ott a borona egy-egy tövet ki is szakgat, vagy megsórt, az nem baj, azért sok sekélyen gyökerező gyomot is kitép és a luczerna a szellőztetett talajban vigabban nő. Tavasszal korán kell végezni a boronálást, mikor is a növény rügyei még nem hajtottak ki, mert a fiatal hajtásokban a borona nagy kárt okozna.

Luczernást juhval ne legeltessük, csakis az esetben hajtsuk azt reá, ha késő ősszel, vagy tavasszal feltörésre kerül.

Ha bármely okból régi, kiveszésnek induló luczernást még 1–2 évig ki akarunk használni, úgy azt boronával vagy skarifikátorral jól megaratjuk és bele hektáronként 30–40 kg. olasz perjét vetünk, mely azután még kielégítő termést ad.

A luczernának jó minden évben fejtrágyázást is adni, szuperfoszforátgypszet, márgát, fahamut, gypszet, esetleg gyommagtól ment komposztot hozunk reá, istállótrágyát, emberi ürüléket ne adjunk reá, mert az csak a füvek fejlődését mozdítaná elő.

A hozam a 2–4 évben a legnagyobb, azután csökken. Kedvező viszonyok közt az évi átlaghozam hektáronként lehet évente 60–100 q., a második, harmadik évben 120 q. is.

Régibb luczernások kaszálásánál magasabb tarlót kell hagyni, hogy a kasza a növény szivét meg ne sértse.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, szept. 12.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres minőség	77	6.55 – 6.70
"	"	78	6.70 – 6.85
"	"	79	6.80 – 7.95
"	"	80	6.90 – 7.05
"	sárga	78	6.55 – 6.70
"	"	79	6.70 – 6.75
"	"	80	6.75 – 6.85
Rozs	uj.	71/72	6.05 – 6.10
"	"	73/74	6.10 – 6.15
Árpa	"	"	5.40 – 5.50
"	(jobb)	"	5.80 – 6.—
Zab	"	"	5.20 – 5.25
Tengeri	"	"	6.40 – 6.50

TANÜGY.

Népünk és a gazdasági ismétlő iskola.

A magyar gazdának sok jeles tulajdonsága van. Eme jeles tulajdonok között nem épen legutolsó: a mindenhez értés. — Fur, farag, épít, forraszt, csillagot vizsgál, időt jósol, politizál és gazdálkodik. Szóval nincs a tudománynak olyan sikátora, a hol járatos ne volna. Ne is mondja neki ember fia, hogy kigyelmed ehhez, meg ehhez nem igen ért, mert akkor kész a veszedelem.

— Mit, mán hogy én nem értenék például a gazdálkodáshoz?

— Igen-igen. Persze, hogy nem ért.

— Hiszen uram, hogy ne tudnám én azt, a mikor az apám, meg a nagyapám, meg a szépapám, meg a dédapám, meg az úkapám is azt csinálta.

Erre a hatalmas argumentumra kezdem más szemmel nézni az én emberemet. Kizártnak tartom, hogy ne értsen valaki valamire, a mikor nemzedékről nemzedékre, évről-évre, napról-napra legalább hatodiziglen azt folytatja.

De ha munkáját látom, ha a vetéseit nézem, ha az állatjait szemlélem, meggyökeresedik bennem az a tudat, hogy az én emberemnek a leghalványabb fogalma sincsen az okszerű gazdálkodásról. Nem is sejti, hogy vannak vidékek, a hol a gazdálkodók szakértelemmel párosult felényi erővel és fáradsággal csodákat mivelnak, valóságos aranybányát csinálnak az anyaföldből.

Ő pedig meg levén elégedve tudomával, behuny szemmel halad, vagyis ban

dukol azon a csapáson, a mit ősei legalább is az úkapjától kezdve előtte már megese-náltak.

Ilyen mediummal mi, gazdasági szak-tanítók kevésre mehetünk, legalább az eddig eltöltött egy év az eredményre való kilátásokat nem tünteti fel valami rózsás színben.

Nem hall és nem lát. Nem ujit a vi-lágért sem. A mikor már megeseválja a fejét, beszélhet annak akkor már hetvenhét szakember is.

Pedig ákárhogy is lesz, neki kell en-gednie. Addig doruzsolunk a fülébe, míg nem hajlik. Egyszer csak megunja és kö-veti az okos szót.

És ha egyszer megtörik a jég, akkor kezdődik a tulajdonképeni szerepe a gazda-sági ismétlő iskolának.

Emez intézmény, melyet a jelenlegi földmivelésügyi és közoktatásügyi minisz-terek valósítottak meg, annyira új és ismeretlen még a nagyközönség előtt, hogy nem lesz talán felesleges annak czéljával, szer-vezetével s berendezésével más alkalommal foglalkozni.

Most csak annyit jegyzek meg, hogy jelenleg még csak tíz-tizenkét ilyen intéz-mény vivja az élet halál harcát az ország különböző vidékein.

E harc kimenetele senki előtt nem lehet kétséges. Ebből csak a gazdasági is-métlő iskola kerülhet ki győztesen.

Ennek élni kell, hogy nemes hivatá-sát, mely a nép vagyonosodását mozditja elő, betölthesse.

Hajdu-Nádudvar, 1900. szept. 7.

Rácz Károly,
gazd. szaktanító.

A csoda.

Korunk a pozitívizmus kora, nem hisz a ter-mészetfölötti dolgokban és a század szelleme, mely a merő tagadáshoz hajlik, még a lehetőség létezését is tagadja. De mi történik néha, hogy meg kell ha-jolnunk a bizonyítékok sulya alatt. Így van ez az alább megírt esetben, melyet egy orvos valóságos csodának mond. A tanu előkelő állása elég biztosíték az eset valódiságáért.

— Egy betegem, egy fiatal asszony — így írja Verdiére dr. ur (Bertincourtban, Pas-de-Calais, Fran-cziaország) — nagy vérszegénységben szenvedett és állapota halálos véggel fenyegetődött. Zöldes szín-ben játszó sápadtság volt az arcán, a lélegzete el-állott, legkisebb mozdulat után szívdobogást kapott, szóval észre lehetett nála venni mindazokat, ilyen veszedelmes betegségnél szokásos jeleket, melyek a beteg nagy gyengeségét bizonyítják. Látván, hogy veszteti való időt nincsen, rögtön a dr. Williams Pink-pilulái sápadt személyeknek gyógyszerét ren-deltem, melynek erősítő és gyógyító hatását ismer-tem. És ime, valóságos csoda történt. Betegem bár még csak a gyógyulás elején van, egészen meg-változott és most természetesen teljes felgyógyulá-sáig folytatni fogja a pilulák bevételét. Felhatalma-zom, hogy levelemet tetszése szerint felhasználhassa, mert a Pink-pilulákat gyakran rendeltem bete-geimnek.

Egy orvos ilyen tanúságtétele fölöslegessé tesz minden bővebb magyarázatást. Ez a levél Gablin és Társa czégghez, a dr. Williams Pink-pilulái készítőjének van címezve. A Pink-pilula kitűnő erő-sítő szer; megadja a gyengének az erőt és nem ártalmas még a legzsengőbb szervezetnek sem.

A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerertárban. Egy doboz ára 3 Korona 50 fillér és hat doboz 18 Korona. Magyarországi főraktár Török József gyógyszerertárban, Budapest, király-utca 12.

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

87.

— Ugyan legyen már eszed, — mondá Zibalbay. — Kétségtelen dolog, hogy Tikal megtántorodott, de miután most helyre akarja hozni hibáját és én megbocsátok neki, te is megbocsáthatsz. Ne törődj tovább lányom bogaraival Tikal, hanem küldjél írószereket s vessük hamarosan papírra egyezségünket, mert öreg vagyok és nincsen

sok elvesztegetni való időm. Lásd, talán mielőtt egy év elmúlna, jogosan is a tied lesz, amit erőszakkal akartál elragadni.

— A papir itt van, uram, — mondá Tikal s egy tekerestet húzott ki kebléből, — de bocsáss meg, beleegyeznek hát Lady Maya?

— Igen, igen, beleegyeznek.

— Nem egyezem bele atyám s ha már mégis oltár elé huzatsz ezzel az emberrel, a népet fogom felhívni, hogy védelmezzen meg, vagy pedig a halálban keresek mende-déket s ha másként nem, saját kezem által vetek véget életemnek.

Erre Zibalbay remegve a dühtől, leá-nyához fordult, majd hirtelen erőt véve ma-gán, így szólt:

— Tikal, lányomnak e pillanatban, úgy látom, nincs helyén az esze, hagyjál most magunkra s gyere vissza pár óra múlva, akkorára másképen fog gondolkodni. Távo-zál most, kérlek, mielőtt olyan szavak len-nének kimondva, melyeket nem egykönnyen lehet elfeledni.

Tikal megfordult s kiment s míg az ajtók becsukódtak utána és őrei után, csend volt a teremben.

Azután Zibalbay így szólt lányához:

— Te lány! Szívedbe látok s jól tu-dom, hogy ajkad hazugságot szól, midőn azt mondogod, hogy azért nem akarsz nőül menni Tikalhoz, mert megleledkezett rólad és eskü-jéről. Más okod van erre, csak hogy arról nem akarsz beszélni. Ez a fehér ember, kit hazájában James Stricklandnak neveznek, ez az igazi ok. Addig s addig tekintgetél rajon-gással rája, hogy most nem vagy képes ar-czát kitépni szívedből. Ugy van-e, a mint mondom?

— Ugy van, atyám, — szólt Maya s beszélteben kezét a sennor kezébe tevő. — Előtted legalább is nem akarok ha-zudni.

— Köszönöm lányom, most pedig hall-gass ide: Igen sajnálom, hogy el kell szakí-tani egymástól téged és ezt a fehér embert, — ha ugyan ő játékszernél többre néz té-ged, — de ebben a dologban a ti szívetek óhajlásának félre kell vonulni a közjó előtt. Avagy ki és mi vagytok ti, hogy a ti boga-raítok gátat képezzenek köztem és életem vágyának teljesülése között, népem és né-pemnek boldogulása között? Semmivé le-gyen-e hát minden egy szerelemre szomjas lányom képzelődése miatt.

— Ugy látszik, hogy igen, atyám, — felelé Maya, — mert ilyesmiben a köteles-ség, melylyel magam iránt, az iránt, a ki szeret engem s a kit én is szeretek, tarto-zom, előbbvaló a te czéljaid iránt való köte-lességnél. Atyám vagy és bármit kívánhatsz tőlem, még az életemet is, de becsületem az enyém.

— Mitevő legyek ezzel a keményfejű lánynyal, — hebegé Zibalbay. — Szólj hát te, fehér ember s nyilatkoztasd ki, hogy le-mondasz róla, bizonyára a te szíved nem oly romlott még, hogy beleegyeznél ilyen örültségbe s a magad kárára is közibe álla-nál ennek a lányomnak és jövőjének.

Mindnyájunk szeme a sennor felé for-dult, ki halothalványra vált s csendesen így szólt:

— Zibalbay, végtelenül fáj, hogy fel kell téged ingerelni, de leányodnak sorsa kö-zös az enyémmel s nem is ajánlhatom neki, hogy hagyjon el engem s menjen nőül egy olyan emberhez, a kit gyűlöl.

— Azt azonban, úgy látszik, ajánlha-tod neki, hogy a te kedvedért szegje meg köteles hűségét, oh igen tiszteltreméltó fe-hér ember! — kiáltott fel keserűen nevetve Zibalbay. — Hallgass rám Ignatio barátom, te legalább nem leledzel szerelemben, magya-rázd meg testvérednek és ennek a lázadó lányomnak, melyik a kötelesség utja. — Magyarázd meg nekik, hogy maga-sabb ezölkért s nem a magunk érdekében élünk e földön. Megállj csak! mielőtt szó-lanál, jusson eszedbe, hogy ezzel a dologgal a te sorsod is szorosan össze van fűzve. Jusson eszedbe, mennyit szenvedtél és kü-zdöttél annyi éven át, mennyi mindenen men-tél keresztül, hogy elérhesd azt, a mi most

előtted van, a vagyont, mely képessé tegyen, hogy véghez vihesd kitérített czéledat. Itt fekszik előtted, ezekben az üvegekben s ha ez nem elég, adok neked többet. Vedd e, Ignatio, vesztegesd meg vele ellenségeidet! fogadj rajta hadsereget, hogy király lehessél, jogszerinti király, kit az ég választott el, hogy betöltsed népünknek jövődjét. Mondd el mindezt nekik, hátha részünkre hajlitod ezt a leányt és szeretőjét s diadalmaskodni fogsz, vagy pedig ne mondd el, de akkor legyél elkészülve, hogy pár nap múlva mint közönséges tolvaj pusztulsz el Tikal bosszú-jától. Beszéltem.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI-POSTA.

K. Gizella. Budapest. Közöltük. Továbbra is szívesen fogadjuk becses küldeményeit.

V. Zs. H.-Böszörmény. A verset hossza-dalmassága miatt nem közölhetjük.

Cs. Helyben. Csak a holnapi számban hoz-hatjuk a nyílt levelet. Mára le volt foglalva miu-den tér.

Thearózsa. A válasz jó. Különben az ügyet nyílt kérdéssé tettük.

G. A. H.-Szoboszló. A többieket is szívesen fogadjuk.

G. M. F. A válasz jönni fog. Miért csak ily ritkán van szerencsénk?

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENDRIVŰL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGOLCSÓBBAN A

**CSOKONAI PAPIR-
KERESKEDESSEN**

KOSSUTH-UTCA 13. SZ. ALATT
SZEREZHEZŐK BE.

UGYANOTT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTÉSE

LEGOLCSÓBBAN ELVÁLLALTATIK.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A szolyvai gyógyviz csaknem 3-szor koncentráltabb, mint a giesshübli. Ennél-fogva a szolyvai víz hathatósabb, mint gyógyviz.

Dr. Than,
egyetemi vegytanár.

Vegyünk Schweizer-selymet!

Kérjen ön mintát fekete, fehér vagy szines újdonságainkból, méterenként 1 kor. 20 fillértől 18 koronáig.

Különlegesség: Selyemszövetek, látogatási-, menyasszonyi-, bál- és utcai-toilettekhez, vala-mint blousok, bélesek stb.-hez.

Ausztria és Magyarországon közvetlen magánfeléknék adunk el és a kiválasztott se-lyem-szöveteket vám- és bérmentesen a lakásra küldjük.

Schweizer & Co. Luzern
(Schweiz) selyemszövet-kivitel.

NYILT-TÉR.

Védjegy

**Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás**

Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:
Húgyhajtó hatása.
Vasmentes. Kellemes ízű.
Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyvíz és diaetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik üő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben** vagy **húgy-savas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerházakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Apró hirdetések felvé-
teinek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvé-
teinek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

E rovatban az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalványval; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Használt,	Homokkert	Eladó	Pincze,
teljesen felszerelt fényképezési készülék 9×12, 12×16, 13×18 felvételekhez jutányosan eladó. -- Ertekezhetni a kiadóhivatalban. 49.	II-ik járás 131. szám alatti Rácz László-féle 387 négyszögöl szőlő termése f. hó 15-én délután 3 órakor a helyszínén el fog adatni. 50.	egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Ertekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.	mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Ertekezhetni ugyanott.

6641—6702. áü.
1900.

Árverési hirdetés.

A néhai Margitai Sándor hagyatékához tartozó jankafalvai ingatlanok, u. m. : urilak, puszta, házastelek, szőlő, szántó, legelő és kaszálló földek ezen árvaszék kiadóhivatalában, az Ér-Diószeg és Jankafalva községek előljáróságainál letett és a hivatalos órák alatt megtekinthető árverési hirdetmény és feltételek értelmében, a folyó szeptember hó 26-án délelőtt 10 órakor Jankafalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatnak; ha pedig az eladás nem sikerülne, ugy a megmaradt ingatlanok 16 egymásután következő évre hasznbérbe adatnak.

Kelt Debreczenben, 1900. évi szeptember hó 8-án.

Debreczen sz. kir. város
árvaszéke.

8638.
1900. szám.

Árverési hirdetmény.

A közöshadseregbeli lovasszárnya mellett levő, Juhász Józsefné mintegy 4 köblös, Hegedüs István-féle mintegy 2 köblös, Szotyori Nagy Károly-féle mintegy 8 köblös major-sági föld, laképülettel, szőlőültetvényvel és gyümölcsösrel együtt az 1900. évi október hó 1-től az 1903. év október 1-ig terjedő három évre az 1900. évi szeptember 24-én délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó árverésen hasznbérbe adatni fog.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesítettnek, hogy a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez leteendő s hogy az árverési feltételek a számvevőségénél megtekinthetők.

Debreczen, 1900. szeptember 6.
A városi tanács.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelű disz munkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszkes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, diszkes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.